

Vlogaert Helena
**“Van mensenhandel naar menselijk onderhandelen? Een studie van de wisselwerking tussen
beleidsactoren en NGO’s inzake mensenhandel.”**

Vrije Universiteit Brussel
Promotor: Prof. Dr. Nico Carpentier
2007-2008

SAMENVATTING

Na meer dan twintig jaar geleverde strijd staat mensenhandel nog steeds bovenaan de lijst van de georganiseerde misdaad. Het fenomeen blijft moeilijk grijpbaar, omwille van de steeds vernieuwende vormen die het zich aanmeet. Deze studie beoogt geen analyse van de problematiek an sich, maar focust eerder op de interactie tussen de beleidsactoren en NGO’s die zich verplicht zien om samen te werken, ten einde de steeds uitdijende problematiek het hoofd te bieden. Het onderzoek vertrekt vanuit de probleemstelling: ‘Hoe verloopt de samenwerking tussen beleidsactoren en NGO’s inzake mensenhandel?’. Om in eerste instantie een duidelijk begrip te krijgen van de concepten die de probleemstelling vormgeven, wordt binnen het theoretische kader gefocust op de bredere term civil society. Een concept waarvan de betekenis erg moeilijk grijpbaar blijkt te zijn, en dat aanleiding geeft tot menig debat. Vervolgens wordt dieper ingegaan op de ontstaansgeschiedenis en het concept ‘NGO’. Daarna wordt nader ingegaan op de veranderde rol van de staat, waarbij de global governance theory centraal wordt gesteld.

Een volgend deel tracht de twee voorgaande te verbinden, door op zoek te gaan naar het verband dat gelegd kan worden tussen beleidsactoren en NGO’s. Hierbinnen blijken twee opvattingen elkaar tegen te spreken. In de eerste plaats zijn er de voorstanders van ‘NGO’s als opvangnet voor het falen van de staat’, die de organisaties in staat zien om de problemen - die worden nagelaten door de overheid- aan te kaarten. Hiertegenover staan de theoretici die wijzen op het uitblijven van successen aan de kant van de NGO’s. Ondanks deze tegengestelde visies, wordt het belang van de samenwerking benadrukt, en wordt aangegeven dat het hierbij noodzakelijk is om elkaars sterkten en zwakten in acht te nemen. Een laatste deel van de theoretische analyse gaat dieper in op het ontstaan en de evolutie van mensenhandel. Er wordt verwezen naar het verwantschap van de term met mensensmokkel en vrouwenhandel. Bovendien wordt de verantwoordelijkheid van de overheid kritisch in vraag gesteld. Het empirische onderzoek wordt verricht aan de hand van een combinatie van methodes. Via een beleidsanalyse, gecombineerd met een discoursanalyse en een kwalitatieve studie van experteninterviews, wordt getracht om de probleemstelling en onderzoeksvragen van het onderzoek te beantwoorden.

De empirische studie naar de relaties die tussen deze twee groepen van actoren bestaan, wordt opgedeeld in twee grote onderdelen. Om deze relaties ten volle te kunnen begrijpen, wordt in de eerste plaats een korte inleiding gegeven over de ontstaansgeschiedenis van de Belgische bestrijding

van mensenhandel. Hierin krijgt ook een overzicht, van de voornaamste actoren die betrokken zijn in de strijd, een plaats.

Aan de hand van de beleidsanalyse en de analyse van de interviews, wordt vervolgens bestudeerd hoe de samenwerking op beleidsvoorbereidend verloopt. Hierbij staan het belang van de samenwerking en de relatieve machtsbasis van de NGO's centraal. Daarna wordt gekeken naar hoe de samenwerking op dagelijkse basis verloopt. De wederzijdse afhankelijkheid, het persoonlijke karakter en de grenzen van de samenwerking worden hier naar voren geschoven. Ook de problematiek van de financiering en de mogelijk toekomstige projecten worden belicht.

In een laatste deel wordt door middel van een discoursanalyse bestudeerd hoe de actoren elkaar 'zien', en welke rol zij aan elkaar toedichten. Daarin wordt in de eerste plaats aandacht besteed aan de beeldvorming van de NGO's over de beleidsactoren. Vervolgens wordt een omgekeerde analyse gemaakt, waarbij wordt gekeken hoe de beleidsactoren de rol en werking van de NGO's zien.